

2010-12-09

Dnr: 40-2010:134

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Söderskolan
i Helsingborgs kommun

Tillsyn i Söderskolan

2010-12-09

1 (3)

Dnr 40-2010:134

Rektorn vid

Söderskolan

Helsingborgs kommun

Tillsyn i Söderskolan

Förskoleklass och grundskola årkurs 1-5

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Söderskolan och Helsingborgs kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Söderskolan ledning och lärare har fokus på att öka måluppfyllelsen och att arbeta för elevernas utveckling och lärande och söker lösningar för att ge alla elever möjlighet att uppnå goda resultat. Ett led i detta är bland annat att arbetslagen är organiserade så att all pedagogisk personal har kompetens och behörighet i alla ämnen de undervisar i och att lärarna erhåller handledning kring ledarskap och värdegrund i undervisningen med diskussioner och efterarbete i den egna praktiken.

Skolans värdegrundsarbete för trivsel och trygghet är aktivt och eleverna uttrycker i intervjuerna och i skolans elevenkäter att de är trygga och trivs väl.

Söderskolan har en mångfacetterad verksamhet där ett långsiktigt arbete krävs för resultat och där tydliga prioriteringar måste göras utifrån analyser av kunskapsresultat. Skolan har god uppföljning av kunskapsresultat i svenska och matematik. Skolan saknar emellertid sammanställningar av resultat i övriga ämnen. Uppföljningsarbetet brister på såväl individ-, grupp- som skolenivå. Därmed kan varken skolan eller skolin-

spektionen ge en samlad bild av Söderskolans resultat och måluppfyllelse. Skolan kan inte heller göra egna analyser av vad resultaten beror på och utifrån detta söka nya lösningar för hur skolan ska arbeta med enskilda elever, elevgrupper och på systemnivå för ökad måluppfyllelse. I detta har skolan ett viktigt utvecklingsarbete.

Skolan skriver nästan enbart åtgärdsprogram i svenska och matematik, trots att det vid intervjuerna framkommer att många elever inte tillräckligt behärskar det svenska språket och därmed har svårigheter i de flesta ämnen. Samlade åtgärder i all undervisning, med ett övergripande språkutvecklande perspektiv, saknas således och är angeläget ur en helhetssyn på elevernas utveckling och lärande. Utvärderingar och analyser av resultat, även när det gäller stödinsatser, måste bli till underlag för vilka åtgärder och förändringar som krävs på såväl individ-, grupp- som skolnivå för ökad måluppfyllelse.

Skolan får under läsåret till sina verksamheter ett flertal nyanlända elever med skiftande kunskaper och språklig bakgrund. Kartläggning av elevernas förmågor, erfarenheter och kunskaper görs i för liten utsträckning. Lärarna vet således inte tillräckligt om eleverna för att tidigt anpassa undervisningen. Eleverna får mycket lite stöd genom studiehandledning och när den förekommer saknas samverkan mellan den handledande läraren, modersmålsläraren och lärarna. I pilotklassen på skolan finns i något språk ett sådant samarbete, men i övrigt saknas struktur för bättre samverkan i det gemensamma pedagogiska ansvaret för dessa elever.

Söderskolan fanns inte som grundskola vid Skolverkets tidigare inspektion av Helsingborgs kommun 2004.

Skolinspektionen har i tillsynen av Söderskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Söderskolan ger inte alla elever förutsättning att nå lägst målen att uppnå i alla ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i skolan, kursplaner, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Skolan utvärderar inte regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav (Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg).
- Skolan ger inte i tillräcklig utsträckning eleven och elevens vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling (7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.7 bedömning och betyg).
- Rektorn tar inte i tillräcklig utsträckning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).

Tillsyn i Söderskolan

2010-12-09

3 (3)

Dnr 40-2010:134

- Skolans plan för kränkande behandling uppfyller inte författningens krav (14 a kap. 8 skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Skolan utarbetar inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningens krav. (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).
- Studiehandledning på modersmål ges inte i tillräcklig utsträckning till de elever som har behov av det (5 kap.2 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2

Rektor och Helsingborgs kommun har ansvar för att Söderskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Helsingborgs kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Helsingborgs kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Annika Mullaart Ed och Peter Sääw.

På Skolinspektionens vägnar

Viveca Serder

Enhetschef

Lena Lindh

Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Söderskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Helsingborgs kommun under läsåret 2010/2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Söderskolan den 26 oktober 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Söderskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Söderskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Söderskolan

Söderskolan	Antal elever
Förskoleklass	21
Grundskola	103

Källa: Söderskolan 2010-11-23

Söderskolan ligger i centrala delarna av Helsingborgs stad och ingår i ett skolområde med Slottsvångsskolan. Till området hör också fem förskolor. Skolbyggnaden är äldre och har stora och nyrenoverade lokaler. Tidigare har skolan endast inrymt förskoleklass till och med årkurs 3 men från och med läsåret 2009-2010 finns upptill årkurs 5 i skolbyggnaden. Nästan alla elever på Söderskolan har flerspråkig bakgrund och elevantalet ökar. På skolan finns också den så kallade Slussen, en kommunövergripande verksamhet, som tar emot alla nyanlända elever i Helsingborg.

Verksamheten är fördelad på tre arbetslag med ansvar för förskoleklass - årkurs 1, årskurs 2 samt årkurserna 3 - 5. Årskurs 2 bildar ett eget arbetslag, en så kallad modellklass, eftersom arbetslaget deltar i det kommunövergripande projektet "Utsikter" som är en del i Folkhälsoinstitutets satsning på lokalt sektorsövergripande arbete för barn och ungdomar.

Tillsynsprotokoll för Söderskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte alla elever förutsättningar att nå lägst målen att uppnå i kursplanerna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper; Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Söderskolan redovisar kunskapsresultat endast utifrån resultat på de nationella ämnesproven i årkurs 3 och 5. Andelen elever som uppnår målen i årkurs 3 år 2009 är i matematik 67 procent och i svenska/svenska som andraspråk 78 procent. År 2010 uppnår 88 procent målen i matematik och 63 procent i svenska/ svenska som andraspråk.

Skolan har endast haft årkurs 5 läsåret 2009-2010. Andelen elever som uppnår målen i de nationella ämnesproven i engelska är 54 procent, matematik 73 procent och svenska/ svenska som andraspråk 87 procent.

Resultaten ovan och bristerna när det gäller bland annat uppföljning av kunskapsresultat, åtgärdsprogram, studiehandledning och kartläggningsarbete för samverkan när det gäller nyanlända elever, indikerar att skolan behöver vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolan utvärderar inte regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Vid intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att lärarna främst följer upp elevernas kunskapsuppföljning i svenska och matematik. I dessa ämnen har skolan särskilda uppföljningsverktyg och kan följa elevernas framsteg och utveckling utifrån

vissa mål i kursplanerna. I övriga ämnen sker i alltför liten utsträckning uppföljning utifrån målen i kursplanerna.

Lärarna saknar således ett kunskapsresultat som underlag för hur de professionellt, på individ- och gruppnivå, kan arbeta för att söka nya arbetsformer och lösningar, så att eleven och elevgruppen kan nå högre måluppfyllelse i alla ämnen.

Bedömning:

Skolan ger inte i tillräcklig utsträckning eleven och elevernas vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Vid intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att lärarna i årskurserna 1-5 främst skriver skriftliga omdömen i svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen saknas i stor utsträckning skriftliga omdömen utifrån kursplanerna.

Skolans och kommunens nya digitala verktyg för skriftliga omdömen, med planerad start läsåret 2010, ska enligt lärare och rektorer underlätta arbetet med utvärderingar och bedömningar i alla ämnen utifrån kursplanernas krav. Lärarna uppger att de är positiva till syftet, men att de har kommit olika långt i arbetet. De har erhållit utbildning, men inte tillräckligt med tid för att arbeta i det nya digitala verktyget och kan därför inte starta vid den tidpunkt som är planerad.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn tar inte i tillräcklig utsträckning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete, men främst utifrån beskrivningar av vilka åtgärder som gjorts kring de olika mål- och förbättringsområdena i kommunplan och arbetsplan. I kvalitetsredovisningen för år 2010 är utrymmet för redovisning av måluppfyllelse och resultat mycket litet och det finns inga sammanställningar av sko-

lans kunskapsresultat mer än utifrån de nationella ämnesproven. Det saknas också analyser av hur resultaten ska förbättras. Skolan saknar därmed utvärderingar och analyser som kan ge underlag för prioritering av utvecklingsområden och insatser på skolnivå i arbetet för högre måluppfyllelse.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan för kränkande behandling uppfyller inte författningens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Söderskolan arbetar aktivt i värdegrundsarbetet som berör kränkande behandling, men skolan har vid inspektionstillfället en gemensam likabehandlingsplan och plan för kränkande behandling för samtliga verksamheter. Eleverna har inte heller deltagit i arbetet med att utforma planen. Det ska finnas en plan för varje enskild verksamhet och den årliga planen ska innehålla en översikt över de planerade åtgärder som utifrån en kartläggning behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever i de olika verksamheterna. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Det finns inget som hindrar att skolan samlar verksamheternas planer i ett och samma dokument, men det ska tydligt framgå vilka åtgärder som behövs i varje enskild verksamhet för att förebygga kränkande behandlingar. Enligt rektorn och lärarna är skolans plan under omarbetning.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolan utarbetar inte åtgärdsprogram i enlighet med författningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

Det framkommer vid intervjuer och av dokument att skolan inte utarbetar åtgärdsprogram i andra ämnen än i engelska, matematik och svenska, trots att det finns elever som inte uppnår målen i andra ämnen.

Bedömning:

Studiehandledning på modersmål ges inte i tillräcklig utsträckning till de elever som har behov av det.

Författningsstöd:

5 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

På Söderskolan går många elever med utländsk bakgrund och i intervjuerna med rektor och lärarna framkommer att ett flertal har behov av studiehandledning på modersmålet, men erhåller det inte. Behovet är särskilt stort, menar lärarna, när det gäller nya elever på skolan som har otillräckliga kunskaper i svenska språket. Lärarna saknar en kartläggning av elevernas erfarenheter, förmågor och kunskaper. De önskar samverka med studiehandledare och lärare i modersmål för att veta var eleverna befinner sig kunskapsmässigt och därmed så tidigt som möjligt ge eleverna relevant stöd och utmaningar när det gäller både språk- och kunskapsutveckling.